

УДК [797.2:796.035+796.012.62]-057.874

Методичні аспекти використання рухливих ігор у водному середовищі в навчально-тренувальному процесі плавців груп початкової підготовки першого року навчання

Шейко Л. В.

Харківська державна академія фізичної культури

Анотація

Мета. Мета дослідження – встановити ефективність експериментальної методики навчання плаванню дітей 7-9 років у групах початкової підготовки першого року навчання на основі використання рухливих ігор.

Матеріал і методи. Дослідження проводилося серед дітей, які відвідують заняття з плавання в басейні КЗ МСДЮСШОР з водних видів спорту Яни Клочкової м. Харкова. У дослідженні взяли участь 28 дівчат та 30 хлопчиків. Випробувані були розподілені на експериментальні (ЕГ) та контрольні групи (КГ). За статевим та віковим складом групи були ідентичні (ЕГ дівчат – 15 осіб, КГ дівчат – 13 осіб; ЕГ хлопчиків – 15 осіб, КГ хлопчиків – 15 осіб). Експеримент проводився протягом навчального року. Зміст та методи педагогічного експерименту відповідали загальним принципам навчання та виховання у навчально-тренувальному процесі. Авторська методика навчання плавання дітей 7-9 років у групах початкової підготовки першого року навчання полягала у збільшенні кількості часу, що відводиться використанню рухливих ігор у воді. При підборі ігор та комплектуванні команд враховувалися наповнюваність груп, стан оволодіння навичками плавання тих, хто займається, їх вік та стать, умова та місце проведення, наявний інвентар, а також завдання. Ігри мали правила чи умови, були посильними, відповідали підготовленості досліджуваних осіб, закінчувалися підбиттям підсумків та виявленням переможців. Під час збору даних застосовувалися такі методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення даних літературних джерел; педагогічний експеримент; педагогічне тестування; методи математичної статистики.

Результати. Дослідження виявило, що і в контрольних і в експериментальних групах спостерігається позитивна динаміка змін результатів тестування, але в експериментальних групах зміни мали достовірне покращення результатів за всіма показниками фізичної та технічної підготовленості юних спортсменів ($p < 0,05$).

Висновки. Показники, отримані в ході експерименту показали, достовірне покращення результатів в ЕГ за більшістю показників фізичної та технічної підготовленості спортсменів ($p < 0,05$), на відміну від контрольної групи. Це дає змогу стверджувати, що запропонована методика використання рухливих сприяє підвищенню фізичної підготовленості дітей та оволодінню навичками плавання.

Ключові слова: навчання плаванню; рухливі ігри; фізична підготовленість; технічна підготовленість; навички плавання.

Abstract

Methodological aspects of using active games in an aquatic environment in the training process for swimmers in beginner groups in their first year of training

L. Sheiko

Purpose. The aim of our study was: To establish the effectiveness of an experimental method of teaching swimming to children aged 7-9 in beginner groups in their first year of training, based on the use of active games.

Material and Methods. The study was conducted among children attending swimming lessons at the Yana Klochkova Municipal Children's and Youth Sports School of Water Sports in Kharkiv. 28 girls and 30 boys participated in the study. The subjects were divided into experimental (EG) and control groups (CG). The groups were identical in terms of gender and age (EG of girls – 15 people, CG of girls – 13 people; EG of boys – 15 people, CG of boys – 15 people). The experiment was conducted during the school year. Its purpose was to verify the developed methodology for teaching swimming to swimmers aged 7-9 years based on the use of outdoor games. The content and methods of the pedagogical experiment corresponded to the general principles of teaching and upbringing in the educational and training process. The author's methodology for teaching swimming to children aged 7-9 years in the initial training groups of the first year of training consisted in increasing the amount of time allocated to the use of outdoor games in the water. When selecting games and recruiting teams, the occupancy of the groups, the swimming training of those involved, their age and gender, the conditions and place of conduct, the available equipment, as well as the tasks were taken into account. The games had rules or conditions, were feasible, corresponded to the preparedness of the subjects, and ended with summing up and identifying the winners. During data collection, the following research methods were used: theoretical analysis and generalisation of data from literary sources; pedagogical experiment; pedagogical testing; methods of mathematical statistics.

Results. The study revealed that both the control and experimental groups showed positive dynamics in test results, but the experimental groups showed a significant improvement in all indicators of physical and technical fitness of young athletes ($p < 0.05$).

Conclusions. The indicators obtained during the experiment showed a significant improvement in the EG in most indicators of the physical and technical fitness of athletes ($p < 0.05$), in contrast to the control group. This allows us to conclude that the proposed method of using mobile games contributes to improving the physical fitness of children and mastering swimming skills.

Keywords: swimming lessons; outdoor games; physical fitness; technical fitness; swimming skills.

Вступ

Плавання є одним із універсальних і найкорисніших видів фізичної активності, який поєднує у собі оздоровчі, виховні, гігієнічні та прикладні функції. Завдяки великій різноманітності засобів і вправ, що входять до його змісту, плавання посідає важливе місце в усіх програмах фізичного виховання. Його позитивний вплив на організм людини проявляється у будь-якому віці – від дитинства до літнього періоду (Дікалова, 2014; Лайзорик & Негрій, 2023).

Відомо, що діти, які регулярно займаються плаванням, відзначаються кращим фізичним розвитком, більшою витривалістю, зміцненням імунітетом, правильною поставою та гармонійним розвитком усіх груп м'язів. Крім того, заняття у воді сприяють розвитку координації рухів, витримки, сміливості та впевненості у власних силах (Крук et al., 2010).

Попри значні переваги плавання, цей вид спорту все ще не має належного рівня поширення серед школярів. Головними причинами залишаються слабка матеріально-технічна база, відсутність достатньої кількості басейнів, нестача фінансування, а також недостатня популяризація водних видів діяльності серед дітей та молоді. Як наслідок, більшість учнів не володіють базовими навичками плавання, що може негативно впливати не лише на їх фізичний розвиток, а й на безпеку під час відпочинку біля води. У зв'язку з цим надзвичайно важливо організувати процес навчання плаванню так, щоб використовувані методи не вимагали складних чи спеціальних умов. Ефективним підходом є впровадження ігор, естафет та розважальних вправ у воді. Ігрова діяльність не лише активізує інтерес дітей до занять, а й сприяє створенню позитивного емоційного фону, що значно підвищує ефективність навчального процесу (Ляшенко et al., 2012; Марченко, 2003, 2008).

Аналіз науково-методичної та спеціальної літератури, а також узагальнення практичного досвіду тренерів із плавання свідчать, що використання ігрових форм у навчальному процесі є ефективним засобом підвищення інтересу дітей до занять і покращення результатів. Ігрова діяльність дозволяє зробити процес навчання більш захопливим, емоційно насиченим та динамічним, що, своєю чергою, сприяє глибшому засвоєнню рухових навичок і розвитку позитивного ставлення до спорту (Ображей, 2020; Пивовар & Ковач, 2022; Peden & Franklin, 2020). Застосування ігрового методу під час навчання плаванню не лише урізноманітнює заняття, але й допомагає оптимізувати навчально-тренувальний процес, раціонально розподіляти фізичне навантаження та активізувати пізнавальну діяльність дітей. Ігрові вправи створюють умови для природного засвоєння технічних елементів, адже дитина виконує рухи невимушено, з цікавістю та емоційним піднесенням (Шейко & Пашенко, 2018; Ткач, 2006). Крім того, ігрові методи

сприяють розвитку таких важливих якостей, як швидкість реакції, спритність, витривалість, увага та колективна взаємодія. Під час гри діти змагаються, співпрацюють, проявляють ініціативу, що позитивно впливає не лише на фізичний, а й на соціально-психологічний розвиток (Гнесь & Зендик, 2024; Шейко, 2023, 2025; Яблонська, 2013). Тренувальний ефект, який виникає при використанні ігрових форм, пояснюється дією певних психофізіологічних механізмів: підвищується рівень емоційного збудження, активізуються розумові процеси, покращується координація рухів, формується стійка мотивація до занять. Емоційний фон, що супроводжує гру, створює атмосферу радості, задоволення і впевненості у власних силах, що є надзвичайно важливим у процесі навчання плаванню (Звізда, 2002; Крук, et al., 2010). Під час ігор, які проводяться у басейні, у дітей формуються вміння використовувати набуті навички у різноманітних життєвих ситуаціях. У них розвивається спритність, швидкість, вони стають сильними та витривалими, привчаються діяти сміливо, проявляючи активність, наполегливість, ініціативу та самостійність. У них виховуються почуття дружби та товариства, взаємодопомоги та чесності (Броневиц, 2025; Шейко, 2021; Peden & Franklin, 2020).

Застосування рухливих ігор у воді дозволяє навчити дитину плавати у короткі терміни. Однак у роботах вчених та розробках педагогів-новаторів не приділено належної уваги цій проблемі. Тому метою нашого дослідження стала розробка методики навчання плавання дітей 7-9 років у групах початкової підготовки першого року навчання на основі використання рухливих ігор.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження проводилося згідно тематичного плану кафедри водних видів спорту ХДАФК, ініціативної теми кафедри: «Формування здорового способу життя засобами плавання».

Мета дослідження – встановити ефективність експериментальної методики навчання плаванню дітей 7-9 років у групах початкової підготовки першого року навчання на основі використання рухливих ігор.

Відповідно до поставленої мети були сформульовані такі **завдання**:

1. Проаналізувати та узагальнити дані науково-методичної літератури з метою виявлення основних підходів до процесу навчання плаванню.
2. Розробити комплекс ігор, що використовуються для навчання плаванню дітей 7-9 років у групах початкової підготовки першого року навчання.
3. Виявити рівень і динаміку показників фізичної та плавальної підготовленості досліджуваних.
4. Оцінити вплив ігрового методу на якість плавальної підготовки дітей молодшого шкільного віку.

Матеріал і методи

Дослідження проводилося серед дітей, які відвідують заняття з плавання в басейні КЗ МСДЮСШОР з водних видів спорту Яни Ключкової м. Харкова. У дослідженні взяли участь 28 дівчат та 30 хлопчиків. Випробувані були розподілені на експериментальні (ЕГ) та контрольні групи (КГ). За статевим та віковим складом групи були ідентичні (ЕГ дівчат – 15 осіб, КГ дівчат – 13 осіб; ЕГ хлопчиків – 15 осіб, КГ хлопчиків – 15 осіб). Після закінчення педагогічного експерименту для аналізу змін у показниках фізичної підготовленості та навичках плавання юних спортсменів, які використовували ігровий метод, було проведено контрольне тестування.

Під час збору даних застосовувалися такі **методи дослідження**: теоретичний аналіз та узагальнення даних літературних джерел; педагогічний експеримент; педагогічне тестування; методи математичної статистики.

Педагогічний експеримент проводився протягом навчального року. Зміст та методи педагогічного експерименту відповідали загальним принципам навчання та виховання у навчально-тренувальному процесі. Переважною спрямованістю тренувального процесу у групах початкової підготовки є навчання та вдосконалення навичок плавання спортивними способами, розвиток загальної витривалості (на основі вдосконалення аеробних можливостей), гнучкості та швидкості рухів. Авторська методика навчання плавання дітей 7-9 років у групах початкової підготовки першого року навчання полягала у збільшенні кількості часу, що відводиться використанню рухливих ігор у воді. При підборі ігор та при комплектуванні команд враховувалися наповнюваність груп, плавальна підготовка тих, хто займається, їх вік та стать, умова та місце проведення, наявний інвентар, а також завдання, поставлене на тренування. Це: розвиток фізичних якостей; закріплення навички вивчаємих вправ; виховання почуття колективізму; підвищення інтересу до занять. З метою запобігання технічним помилкам під час засвоєння плавальних навичок тренер здійснював постійний контроль за діями дітей, надаючи своєчасні зауваження та коригуючи техніку рухів. У процесі зростання рівня підготовленості юних плавців ігрові завдання поступово ускладнювали, що сприяло подальшому вдосконаленню їхньої майстерності. Ігри мали правила чи умови, були посильними, відповідали підготовленості досліджуваних осіб, закінчувалися підбиттям підсумків та виявленням переможців. У підготовчій частині занять їх застосовували під час розминки, зазвичай після динамічних вправ. В основній частині рухливі ігри виконували серіями, чергуючи з роботою основної спрямованості або одночасно з виконанням силових вправ. У заключній частині рухливі ігри поєднувалися з вправами на розслаблення.

Основу авторської методики навчання плавання дітей 7-9 років склали такі ігри:

1. *Ігри для освоєння з водою:*

- на ознайомлення з властивостями води: «Море хвилюється», «Хвилі на морі», «Хто вище?», «Переправа», «Риби та невід», «Карасі та коропи»;
- із зануренням у воду: «Щука», «Сміливі хлопці», «У

печеру», «Хто швидше сховається під воду?», «Жабенята», «Водолази», «Потяг у тунель»;

- на спливання та лежання на воді: «Медуза», «Поплавець», «Морська зірочка», «Пляшки з поплавцем»; - з видихами у воду: «У кого більше бульбашок?», «Вільне дихання», «Гойдалки»; - зі ковзанням: «Хто далі прослизав?», «Дельфіни», «Торпеди».

Дані ігри були використані з вересня по жовтень в основній частині заняття, а потім застосовувалися лише в підготовчій.

2. *Ігри, що застосовуються під час навчання різним елементам техніки плавання* : «Фонтан», «Ромашка», «Плаваючі стріли», «Млин», «Гусениця», «Гонки з дошкою», «Міна».

3. *Ігри, спрямовані на підвищення рівня загального фізичного розвитку*: «Буксир», «Топтання води», «Хто вище вистрибне з води», «За м'ячем – вплав», «Пляшки у воді», «Перетягування і перештовхування».

4. *Ігри, які допомагають освоїти елементи прикладного плавання*: «Качка-нирок», «Шукачі скарбів», «Рятувальники», «Естафета з транспортуванням».

5. *Ігри зі стрибками у воду*: «Не відставай», «Стрибки в коло», «Хто далі стрибне?», «Хто далі прослизне?», «Злови м'яч під час стрибка».

Такий зміст рухливих ігор у воді дозволив збільшити обсяг використовуваних рухливих ігор 30-35%.

Дослідження проводилося за наявності добровільної інформованої згоди батьків на участь дітей у випробуванні після детального ознайомлення з усіма особливостями проведення дослідження, які могли б вплинути на їх рішення.

Батьки учасників дали свою згоду на участь дітей в дослідженні, були проінформовані про його мету, процедури тестування та можливість відкликати свою згоду в будь-який час і з будь-якої причини. Дослідження виконано відповідно до Гельсінської декларації ВМА «Етичні принципи проведення медичних досліджень за участю людини».

Результати дослідження та їх обговорення

По закінченню педагогічного експерименту було проведено контрольне тестування.

В експериментальних групах, де у навчально-тренувальний процес були інтегровані спеціально підібрані рухливі ігри, спостерігалися ефективні результати. Динаміка змін показників фізичної підготовленості дітей у цих групах після завершення педагогічного експерименту відрізняється в таблиці 1.

У дівчат експериментальної групи спостерігався достовірний приріст показників фізичної підготовленості за всіма критеріями, на відміну від контрольної групи. Серед хлопчиків експериментальної групи 100% показників продемонстрували статистично достовірне зростання, тоді як у контрольній групі цей показник становив лише 25%. Це свідчить про високу ефективність запропонованої авторської методики.

Результати змін показників фізичної підготовленості

Таблиця 1. Показники фізичної підготовленості юних спортсменів експериментальної групи

Контрольні вправи	До експерименту		Після експерименту		t	p
	x	±σ	x	±σ		
Дівчата ЕГ (n=15)						
Кидок набивного м'яча вагою 1 кг, м	3,1	0,8	5,3	0,2	2,7	<0,05
Нахил вперед з положення стоячі, см	4,9	0,6	13,1	1,8	4,31	<0,05
Викрут прямих рук вперед-назад, см	39,5	6,1	20,8	5,8	2,2	<0,05
Човниковий біг 3x10 м/с	10,9	0,5	9,4	0,5	2,14	<0,05
Хлопці ЕГ (n=15)						
Кидок набивного м'яча вагою 1 кг, м	3,5	0,4	5,7	0,4	3,39	<0,05
Нахил вперед з положення стоячі, см	4,7	1,3	10,1	1,7	2,52	<0,05
Викрут прямих рук вперед-назад, см	42,3	5,7	21,6	2,2	3,39	<0,05
Човниковий біг 3x10 м/с	10,7	0,5	9,1	0,2	3,01	<0,05

Таблиця 2. Показники фізичної підготовленості юних спортсменів контрольної групи

Контрольні вправи	До експерименту		Після експерименту		t	p
	x	±σ	x	±σ		
Дівчата КГ (n=13)						
Кидок набивного м'яча вагою 1 кг, м	3,2	0,8	3,6	0,3	0,85	>0,05
Нахил вперед з положення стоячі, см	5, 4	1,1	8,8	1,3	2,1	<0,05
Викрут прямих рук вперед-назад, см	36,2	5,9	30,9	6,3	0,61	>0,05
Човниковий біг 3x10 м/ с	10,7	0,2	10,0	0,4	1,75	>0,05
Хлопці КГ (n=15)						
Кидок набивного м'яча вагою 1 кг, м	3,6	0,4	4,2	0,3	1,2	>0,05
Нахил вперед з положення стоячі, см	4,1	0,5	7,9	1,2	2,9	<0,05
Викрут прямих рук вперед-назад, см	42,9	5,3	37,2	3,3	0,93	>0,05
Човниковий біг 3x10 м/ с	10,,3	0,7	9,6	0,5	0,81	>0,05

Таблиця 3. Показники технічної підготовленості дівчат та хлопців контрольної та експериментальної груп після педагогічного експерименту

Контрольні вправи		ЕГ	КГ	t	p
Дівчата		n=15	n=13		
Довжина ковзання, м		8,1 $\pm$ 0,5	5,6 $\pm$ 0,6	3,2	<0,05
Техніка плавання всіма способами	За допомогою ніг, 25 м	20,6 $\pm$ 1,78	16,75 $\pm$ 2,5	1,26	>0,05
	За допомогою рук, 25 м	21,7 $\pm$ 1,56	11,44 $\pm$ 2,3	3,7	<0,05
Подолання дистанції 200м технічно правильно		135,0 $\pm$ 16,1	63,0 $\pm$ 19,2	2,87	<0,05
Хлопці		n=15	n=15		
Довжина ковзання, м		8,8 $\pm$ 0,4	6,9 $\pm$ 0,5	2,5	<0,05
Техніка плавання всіма способами	За допомогою ніг, 25 м	24,4 $\pm$ 1,3	21,4 $\pm$ 1,5	1,51	>0,05
	За допомогою рук, 25 м	22,3 $\pm$ 1,4	13,94 $\pm$ 1,9	3,54	<0,05
Подолання дистанції 200м технічно правильно		147,2 $\pm$ 15,2	87,4 $\pm$ 16,2	2,69	<0,05

у контрольних групах хлопців та дівчат після педагогічного експерименту представлені у таблиці 2.

З таблиці 2 видно, що під час проходження навчально-тренувального матеріалу в контрольних групах дівчат та хлопців спостерігається зростання показників за результатами проведених тестів, що свідчить про позитивну динаміку фізичної підготовленості дітей. Проте більшість цих змін виявилися статистично недостовірними ($p>0,05$). На нашу думку, це можна пояснити двома факторами: по-перше, педагогічний експеримент був недостатньо тривалим, а по-друге, не було належного використання ігрових засобів та методів фізичного виховання, що не зацікавлювало дітей під час занять і обмежувало ефективність навчально-тренувального процесу.

Протягом експерименту учні експериментальних та контрольних груп хлопчиків та дівчат оволодівали технікою способів плавання. Як видно з таблиці 3, покращення результатів зафіксовано у всіх тестах як у контрольній, так і в експериментальній групі. Результати експериментальних груп після педагогічного експерименту виявилися значно вищими, ніж результати контрольних груп (табл. 3). Достовірні зміни реєструвалися у всіх випробуваннях, крім тесту «Техніка плавання всіма способами за допомогою ніг, 25 м» ($p<0,05$), де різниця між показниками була не суттєва ($p>0,05$).

Підсумовуючи вище зазначене можна стверджувати що дані, представлені у таблицях 1–3, демонструють, що в експериментальній групі спостерігається позитивна динаміка результатів – статистично достовірне покращення

більшості показників фізичної та технічної підготовленості спортсменів, на відміну від контрольної групи ($p < 0,05$).

Висновки

Особливістю рухливих ігор, які застосовуються під час навчання дітей плаванню, є чітко виражена роль рухів у структурі гри, причому ці рухові дії мотивовані її сюжетом. Вони спрямовані на подолання різноманітних труднощів та перешкод, що виникають на шляху досягнення ігрової мети. Багаторазове повторення різних ігор у процесі навчання плаванню сприяє формуванню динамічного стереотипу рухів, що прискорює освоєння техніки плавання у воді.

Авторська методика навчання плавання дітей 7-9 років групи початкової підготовки першого року навчання заснована на використанні рухливих ігор, їх спеціальному

підборі та komponуванні у навчальному матеріалі, а також у збільшенні в навчально-тренувальному процесі часу, що відводиться на ігри на 30-35%.

Наприкінці експерименту спостерігається достовірне покращення показників фізичної та технічної підготовленості юних плавців ЕГ за більшістю показників ($p < 0,05$), на відміну від контрольної групи. Це дає змогу стверджувати, що цілеспрямоване та систематичне використання ігор на заняттях плаванням забезпечує підвищення якості фізичної та технічної підготовленості дітей.

Перспективи подальших досліджень. Планується дослідити ефективність використання рухливих ігор, ігрових вправ та завдань у навчально-тренувальному процесі дітей середнього та старшого шкільного віку, які займаються плаванням.

Список літератури

- Броневиц, Мирослава (2025). Ігровий метод як інструмент подолання страху води у дітей під час занять з плавання. *Спортивна наука : збірник наукових праць X Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Житомир, 6–11.
- Гнес, Н., Зендик, О. (2024). Використання сюжетно-рольових ігор на заняттях з плавання з дітьми дошкільного віку. *Physical culture and sport: scientific perspective*, 1 (1), С. 159-164. <https://doi.org/10.31891/pcs.2024.1.24>
- Дікалова, О.О. (2014). Вплив занять плаванням на здоров'я молодших школярів. *Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова*, 3(44), 206-208.
- Звізда, І.С. (2002). *Ігри та вправи на воді для початкового навчання плавання*. Чернівці: ЧНУ.
- Крук, М.З., Биканов, С.Р., & Крук, А.З. (2010). *Теорія і методика викладання плавання: навчально-методичні матеріали для студентів факультету фізичного виховання і спорту*. Житомир: Вид - во ЖДУ ім. І. Франка.
- Лайзорик, К.Ф., & Негрій, О.І. (2023). Сучасна методика навчання плаванню дітей дошкільного віку з використанням передового міжнародного досвіду. *Світ наукових досліджень: матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції*, 23, 99 – 103.
- Ляшенко, А.М., Делова, І.О., Колонтаєвська, О.О., & Шевченко, З.М. (2012). Додаткова арціальна програма спецкурсу з навчання плаванню дошкільників «Казкове плавання». *Теорія та методика фізичного виховання*, 7, 9–32. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/TMFV_2012_7_5/
- Марченко, С.І. (2003). Підбір, розробка і класифікація тренувальних завдань ігрової направленості для школярів молодших класів. *Теорія та методика фізичного виховання*, 4, 13–20.
- Марченко, С.І. (2008). *Умови ефективного розвитку рухових здібностей у школярів молодших класів засобами рухливих ігор*: автореф. дис... канд. наук з фіз. виховання та спорту: 24.00.02. Харків.
- Ображей, О.Є. (2020). Технологія проектування прискореного навчання плаванню молодших школярів в умовах літніх оздоровчих таборів. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, 7(127), 140–145. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series.15.2020.7\(127\).27](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series.15.2020.7(127).27)
- Пивовар, Андрій, & Ковач, Сергій. (2022). Потенціал спортивної інфраструктури як чинник залучення дітей до занять плаванням. *Спор-*

Reference

- Brineviz, Miroslava (2025). Igroviy metod yak instrument podolanniy strahu void u ditey pid chas zanyat z plavanniy [The game method as a tool for overcoming children's fear of water during swimming lessons]. *Sportivna nauka [Sports science]: zbirnik naukovih praz X Vseurainskoi naukovo-praktichnoi konferensii*. Zhitomir, 6–11. [in Ukrainian].
- Gnes, N., & Zendik, O. (2024). Viktoristanniy suzhetno-rolivih igor na zanyattiyh z plavanniy z ditmi doshkilnogo viku. [Using story-based role-playing games in swimming lessons with preschool children]. *Physical culture and sport: scientific perspective*, no. 1(1), 159–164. <https://doi.org/10.31891/pcs.2024.1.24> [in Ukrainian].
- Dikalova, O.O. (2014). Vplyv zaniyt plavanniyam na zdoroviya moloduh shkolyariy [The influence of swimming lessons on the health of younger schoolchildren]. *Naukovuy chocohus NPU im. M.P. Dragomanova [Scientific journal of the NPU named after M.P. Dragomanova]*, no.3(44), 206–208. [in Ukrainian].
- Zvizda, I.S. (2002). *Igri ta vpravi na void dlya pochatkovogo navchannya plavannya*. [Games and exercises on the water for beginner swimming lessons]. Chernivci : ChNU. [in Ukrainian].
- Kruk, M.Z., Bikanov, C.P., & Kruk, A.Z. (2010). *Teoriya I metodika vikladannya plavannya:navchalno-metodichni materialy dlya studentiv facultetu fizichnogo vikladannya* [Theory and methods of teaching swimming]. Zhitomir: Vid-vo ZhLU im. I. Franka. [in Ukrainian].
- Loakimidi, Yu.A., & Grineva, D.A. (2013). Znasheniye I organizasiea zanyatiy plavaniyem v doshkolnom uchregdeiyi [Importance and organization of swimming activities in a pre-school institution]. *Instruktor po fizicheskoy [Instructor for Physical Culture]*, no. 3, 10–14. [in Ukrainian].
- Lyashenko, A.M., Dyelova, I.O., Kolontayevs'ka, O.O., & Shevchenko, Z.M. (2012). Dodatkov arsialna prodrama speckurcu z navchanniy plavaniy doshkilnikov Kazkove plavanniy. [Additional partial program of the special course on teaching swimming to preschoolers «Fairy swimming»]. *Teoriya ta praktika fizichnogo vuhovanniy* [Theory and methodology of physical education], no. 7, 19–32. Access mode: http://nbuv.gov.ua/UJRN/TMFV_2012_7_5. [in Ukrainian].
- Marchenko, S.I. (2003). Pidbir, rozrobka I klacufikaciya trenuvalnih zavdan igrovoi napravlenosti glyi shkolyariv mladshih klaviv [Selection, development and classification of game-oriented training tasks for elementary school students]. *Teoriya ta praktika fizichnogo vuhovanniy* [Theory and methodology of physical education], no. 4, 13–20. [in Ukrainian].
- Marchenko, S.I. (2008). Umovu efektuvnogo rozvutku ruhovih zdibnostey u shkolyariv mladshih klaviv zasobamu ruhlyvuh igor [Conditions for the effective development of motor skills in elementary school students by means of mobile games]: autoref. dis... cand. sciences in physics education and sports: 24.00.02. Kharkiv. [in Ukrainian].
- Obrazhey, O.E. (2020). Tehnolodiya proektuvaniya priskorenogo navchaniya plavaniyu mladshih shkolyariy v umovah litnih ozdorovchih taboriv [Technology of designing accelerated swimming training of junior high school students in the conditions of summer health camps]. *Naukovuy chocohus. NPU im.M.P. Dragomanova [Scientific journal of the National Pedagogical University named after M. P. Dragomanov. Series 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports)]*, no. 7(127), 140–145. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series.15.2020.7\(127\).27](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series.15.2020.7(127).27) [in Ukrainian].
- Pyvovar, Andriy, & Kovach, Serhiy. (2022). Potensial sportivnoi infrastrukturi yak chinnik zaluchenniya ditey do zaniat plavanniyam [The potential of sports infrastructure as a factor in attracting children to swimming]. *Sportivniy vesnik Prednpriviya [Sports Bulletin of the Dnieper Region]* no. 2, 86-91. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series.15.2020.7\(127\).27](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series.15.2020.7(127).27)

- тивний вісник Придніпров'я, 86-91. <https://doi.org/10.32540/2071-1476-2022-2-086>.
- Ткач, Е.М. (2006). *Плавання. Початкове навчання*. ЧДПУ імені Т. Г. Шевченка.
- Шейко, Л.В. (2016). Використання ігрового методу для формування волевої активності у молодших школярів при навчанні плаванню. *Спортивні ігри*, 1, 75–79.
- Шейко, Л.В., & Пашенко, Н.А. (2018). Ефективність застосування рухливих ігор в воді на етапах початкового навчання плаванню дітей молодшого шкільного віку. *Слобожанський науково-спортивний вісник*, 2(64), 88–93. <https://doi.org/10.15391/sns.v.2018-2.017>.
- Шейко, Л. В. (2021). Вплив ігрового методу на якість плавальної підготовленості дітей молодшого шкільного віку, які займаються оздоровчим плаванням. *Спортивні ігри*, 1(19), 84–94. <https://doi.org/10.15391/si.2021-1.9>
- Шейко, Л.В. (2023). Вплив спортивних та рухливих ігор на фізичну та технічну підготовку юних плавців. *Спортивні ігри*, 1(27), 95–102. <https://doi.org/10.15391/si.2023-1.09>
- Шейко, Л.В. (2024). Спортивні та рухливі ігри з елементами прикладного плавання, як засіб навчання та вдосконалення навичок плавання. *Спортивні ігри*, 1(31), 108–121. <https://doi.org/10.15391/si.2024-1.10>
- Шейко, Л.В. (2025). Вплив ігрового методу на якість підготовленості дітей молодшого шкільного віку, що займаються плаванням. *Спортивні ігри*, 2(36), 39–46. <https://doi.org/10.15391/si.2025-2.05>
- Яблонська, А.М. (2013). Значення ігор в підготовці плавців початківців. *Валеологічна освіта в навчальних закладах України: стан, напрямки й перспективи розвитку*, 227–232. (Unpublished).
- Step Up! Tackling the Burden of Insufficient Physical Activity in Europe, OECD Publishing, OECD/WHO. Paris. (2023). Access mode: <https://doi.org/10.1787/500a9601-en>.
- Peden, AE, & Franklin, RC. (2020) Learning to Swim: An Exploration of Negative Prior Aquatic Experiences among Children. *Int J Environ Res Public Health*. May 19, 17(10), 3557. <https://doi.org/10.3390/ijerph17103557>
- org/10.32540/2071-1476-2022-2-086. [in Ukrainian].
- Tkach, E.M. (2006). *Plavanniya. Pochatkove navchanniya* [Swimming. Initial training] ChDPU imeni T. G. Shevchenko [named after T. G. Shevchenko]. [in Ukrainian].
- Shejko, L.V. (2016). Ispol'zovanie igrovogo metoda dlja formirovaniya volevoj aktivnosti u mladshih shkol'nikov pri obuchenii plavaniju. [The use of the game method for the formation of volitional activity in younger students when teaching swimming]. *Sportivnye igry* [Sport games], no. 1, 75–79. [in Ukrainian].
- Sheyko, L.V. & Pashhenko, N.A. (2018). Effektivnost' primeneniya podvizhnyh igr v vode na etapah nachal'nogo obucheniya detej mladshogo shol'nogo vozrast. [The effectiveness of the use of outdoor games in the water at the stages of primary teaching swimming for children of primary school age], *Slobozans'kij naukovno-sportivnij visnik*, no. 2(64), 88–93. <https://doi.org/10.15391/sns.v.2018-2.017> [in Ukrainian].
- Sheyko, L.V. (2021). Vpluv igrovogo metodu na yakist plavalnoi pidgotovlenosti ditey molodshogo shkilnogo viku, yaki zaimayutsy ozdorovchim plavanniam. [The influence of the game method on the quality of swimming readiness of children of primary school age engaged in recreational swimming]. *Sportivnye igry*, no. 1(19), 84–94. <https://doi.org/10.15391/si.2021-1.9> [in Ukrainian].
- Sheyko, L.V. (2023). Vpluv sportivnih ta ruhlivih igr na fizichnu ta tehnicnu pidgotovlenist yunih plovisiv. [The influence of sports and movement games on the physical and technical training of young swimmers]. *Sportivnye igry*, no. 1(27), 95–102. <https://doi.org/10.15391/si.2023-1.09> [in Ukrainian].
- Sheyko, L.V. (2024). Sportivni ta ruhlivi igri z elementami prikladnogo plavanniya, yak zasib navchanniya ta vdoskonalenni navichok plavanniya [Sports and movement games with elements of applied swimming as a means of teaching and improving children's swimming skills]. *Sportivnye igry*, no. 1(31), 108–121. <https://doi.org/10.15391/si.2024-1.10> [in Ukrainian].
- Sheyko, L.V. (2025). Vpliv igrovogo metodu na yakist pidgotovlenosti ditey molodshogo ssshilnogo viku, scho zaiymautsia plavanniam. [The influence of the game method on the quality of fitness of primary school children engaged in swimming.]. *Sportivni igri* [Sports games], no. 2(36), 39–46. <https://doi.org/10.15391/si.2025-2.05> [in Ukrainian].
- Yablonska, A.M. (2013). Znachenniya idor v pidgotovciv pochatkovciv [The importance of games in the training of beginner swimmers. Valeologichna osvita v navchal'nyh zakladah Ukraïny: stan, naprjamky j perspektivy rozvytku [Valeological education in educational institutions of Ukraine: state, directions and prospects of development], 227–232. (Unpublished). [in Ukrainian].
- Step Up! Tackling the Burden of Insufficient Physical Activity in Europe, OECD Publishing, OECD/WHO. Paris. (2023). <https://doi.org/10.1787/500a9601-en>.
- Peden, AE, & Franklin, RC. (2020) Learning to Swim: An Exploration of Negative Prior Aquatic Experiences among Children. *Int J Environ Res Public Health*. May 19, no. 17(10), 3557. <https://doi.org/10.3390/ijerph17103557>

Додаткова інформація

Відомості про статтю:

Онлайн-версія доступна за посиланням:
<https://doi.org/10.15391/si.2025-4.07>

Конфлікт інтересів

Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів.

Джерела фінансування

Ця стаття не отримала фінансової підтримки від державної, громадської або комерційної організації.

Отримано: 27.08.2025; Прийнято: 15.09.2025

Опубліковано: 01.11.2025

Відомості про авторів

Шейко Лілія Вікторівна:

старший викладач кафедри водних видів спорту; Харківська державна академія фізичної культури: Клочківська 99, Харків, 61058, Україна.

<https://orcid.org/0000-0002-0020-1959>,
sheiko.liliya@gmail.com

Information about the Authors

Liliia Sheiko:

Senior Lecturer at the Department of Water Sports; Kharkov State Academy of Physical: Klochkovska Street 99, Kharkov, 61058, Ukraine.